

стимуляторів росту Емістим С – 94 мг/кг та Вермісол – 96 мг/кг, а у контролі – 136 мг/кг, що на 42 та 44 мг/кг більше. У сорту Чаклун – із застосуванням стимуляторів росту Вітазим та Фітоцид – 134 та 160 мг/кг, що на 47 та 21 мг/кг. Найбільший вміст цукру у сорту Золотінка та Чаклун містили плоди із застосуванням стимулятора росту Івін – 2,4-2,2 %.

За результатами проведених досліджень встановлено, що на біометричні показники рослин, величину врожаю та якісні показники продукції впливали сортові особливості, стимулятори росту рослин та погодні умови років досліджень. Найбільшу врожайність за роки досліджень забезпечив варіант із застосуванням стимуляторів росту Вітазим та Фітоцид, де приріст відносно контролю був на рівні 7,9-12,2 т/га відповідно.

Список використаних джерел

1. Лихацький, В. І. Овочівництво: практикум [Текст] : навч. посіб. / В. І. Лихацький. – Вінниця, 2012. – 451 с.
2. Паламарчук, І. І. Вплив сорту та стимулятора росту рослин на врожайність та якісні показники продукції кабачка в умовах Лісостепу Правобережного [Текст] / І. І. Паламарчук // Збірник наукових праць ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Харків. – 2016. – Вип. 1'16. – С. 123-132.
3. Чернецький, В. М. Закладання овочівництва України та шляхи її вирішення [Текст] / В.М. Чернецький, Л. І. Чередниченко // Збірник наукових праць Вінницького НАУ. Вип. 4. (63). – 2012. – С. 115-122.
4. Чернецький, В. М. Оптимізація галузі овочівництва в Україні [Текст] / В. М. Чернецький // Вісник аграрної науки. – К. – 2010. – № 3. – С. 20-22.

Палінчак Оксана

с.н.с.

Дніпропетровська дослідна станція ІОБ НААН
м. Дніпро

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВНИХ ГІБРИДІВ ДИНИ ЗВИЧАЙНОЇ ЗА ЦІННИМИ ГОСПОДАРСЬКИМИ ОЗНАКАМИ

Диня звичайна – продовольча баштанна культура, яка поширена в особистих господарствах населення по всій Україні. В промислових масштабах її вирощують у південно-східних областях. Виробництво свіжої продукції дині за 2010–2015 рр. становило 111,4–154,1 тис. т, або близько 3,0 кг на одну особу населення, хоча мінімальна норма споживання баштанних повинна складати 16,0 кг [1; 2].

Одним із напрямів нівелювання цих негативних тенденцій може стати широке впровадження у виробництво нових сортів та гібридів, які забезпечать одержання високих врожаїв якісної продукції дині. Серед різних елементів технології вирощування на частку сорту в овочівництві припадає від 30 до 50%, а в екстремальних погодних умовах (посуха, епіфітотії хвороб) саме сорту віддають вирішальну роль [3].

Прояв гетерозисного ефекту у дині за параметрами продуктивності при коректному доборі пар може сягати 93–187% [4-6]. Нашими попередніми

дослідженнями встановлено, що формування підвищених показників загальної врожайності та середньої маси плоду проходить переважно за типом позитивного наддомінування або повного / часткового домінування, при цьому гетерозис виявляється у більш як 60% гібридних комбінацій [6].

Мета досліджень полягала у проведенні комплексної порівняльної оцінки нових гетерозисних гібридів дині за рівнем прояву основних цінних господарських ознак.

Дослідження проводили у відділі селекції та технології вирощування овочевих і баштанних рослин ДДС ІОБ НААН у 2012–2015 рр. В конкурсному сортовипробуванні вивчали шість гібридів дині власної селекції за комплексом господарсько-цінних ознак, стандарти – сорт Тітовка (селекції ДДС ІОБ НААН) та гібрид Роксолана F₁ (селекції фірми Нунемс Б.В., Голландія) Ділянки розміщували рендомізованим методом, в чотириразовій повторності, ділянки дворядкові, 20-луночні, площа ділянок 39,2 м², схема посіву 140 x 70 см.

В результаті вивчення закономірностей формування основних господарських показників встановлено середню залежність між тривалістю вегетаційного періоду та середньою масою плоду ($r = 0,57-0,78$) і вмістом сухої розчинної речовини ($r = 0,71-0,78$). Також рівень врожайності позитивно залежав від середньої маси плоду ($r = 0,94-0,99$) та не впливав на якісні показники свіжої продукції ($r = 0,08-0,39$).

В цілому, всі вивчені гібриди відносились до ранньої групи стиглості (62-66 діб) при середній тривалості періоду плодоношення (13-22 доби). Рівень загальної урожайності значно різнився залежно від гібрида та року вивчення (10,6-14,6 т/га), як і у пов'язаної з нею ознаки «середня маса плоду» (0,76-1,04 кг). Якість свіжої продукції була середньою, вміст сухої розчинної речовини в плодах коливався від 7,8 до 8,7%.

На підставі проведеного конкурсного сортовипробування новостворених гетерозисних гібридів за комплексом ознак виділився гібрид дині Заграва F₁: ранньостиглий (66 діб), загальна урожайність – 14,6 т/га, середня маса товарного плоду – 1,04 кг, вміст сухої розчинної речовини – 8,7%, економічна ефективність 11,4–17,7 тис. грн. з 1 га. Плоди нового гібрида овальні (помірноеліптичні), гладенькі, оранжеві, зі слабкою нещільною сіткою у вигляді рідких цяток і ліній; м'якуш середній, білий, танучий, соковитий, солодкий; насіння середнього розміру, білуватого забарвлення. Гібрид середньостійкий проти поширених хвороб (на рівні зі стандартами); придатний для перевезення на невеликі відстані і недовготривалого зберігання; рекомендований в доповнення до існуючих зареєстрованих сортів для Степу і Лісостепу України.

Отже, створено та виділено в процесі порівняльної оцінки новий перспективний гетерозисний гібрид дині Заграва F₁, який проходить кваліфікаційну експертизу в системі державного сортовипробування.

Список використаних джерел

1. Рослинництво України [Текст] : статистичний збірник / Відповідальний за випуск О. М.Прокопенко. – К.: Державна служба статистики: Держаналітінформ, 2016. – 180 с
2. Україна. Постанови. Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення [Електронний ресурс] : [прийнята кабінетом Міністрів України 11 жовтня 2016 р., № 780]. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/780-2016> (дата звернення 24.02. 2016 р.). – Назва з екрана.
3. Бобось, И. М. Формирование сортового генофонда в Украине [Текст] / И. М. Бобось //

Настоящий хозяин. – 2012. – № 3. – С. 24-32.

4. Орлюк, А. П. Теоретичні і практичні аспекти селекції баштанних культур [Текст] / А. П. Орлюк, В. П. Діденко. – Херсон : Айлант, 2009. – С. 236-240.

5. Пыженков, В. И. Культурная флора [Текст] / В. И. Пыженков, М.И. Малинина. – М.: Колос, 1994. – Т. XXI. Тыквенные (огурец, дыня). – С. 253-256.

6. Палінчак, О. В. Характер прояву гетерозисного ефекту за окремими ознаками у гібридів дині звичайної [Текст] / О. В. Палінчак // Овочівництво і баштанництво: історичні аспекти, сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку : Матеріали II-ої Міжнар. наук.-практ. конф. (с. Крути, 21-22 березня 2016 р.) / Дослідна станція «Маяк» ІОБ НААН. – Ніжин : Видавець Лисенко М. М., 2016. – Т. 2. – С. 201-206.

Панцирева Ганна

асистент

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

ЗЕРНОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ АГРОФІТОЦЕНОЗУ ЛЮПИНУ БІЛОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ ТА ПОЗАКОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ

Останнім часом в країнах Євросоюзу зростає увага до зернобобових культур, поступово збільшується їх виробництво, впроваджуються удосконалені технології обробки зерна. Дані рослини ширше використовують у кормовиробництві, інтродукують в культуру нові види. Діють міжнародні науково-дослідні проекти та селекційні програми.

Проблема дефіциту рослинного білка викликала підвищений інтерес до вирощування люпину. Високий вміст цінного білка в рослині та комплекс інших господарсько-цінних ознак робить люпин незамінною кормовою культурою [1].

Сучасні сорти люпину мають різні напрями використання: зерновий, силосний, на сидерат. Поява нових сортів люпину білого, використання бактеріальних препаратів, стимуляторів росту вимагає перегляду технологій вирощування, рекомендованих раніше, підходів до вирощування культури [2-3].

Значна роль в удосконаленні технології відводиться вибору сорту, бактеріальним препаратам, стимуляторам росту. Необхідно чітко уявити механізм дії цих препаратів на досліджувані сорти, тому вирішення проблеми має не тільки наукове, а й важливе практичне значення [4].

Експериментальна частина досліджень виконувалась впродовж 2013-2015 років на дослідному полі Вінницького національного аграрного університету, яке знаходиться в селі Агрономічне Вінницького району. Ґрунти дослідного поля – сірі лісові середньо суглинкові на лесі, типові для правобережного Лісостепу і Вінницької області.

Матеріалом для досліджень були сорти люпину білого – Вересневий та Макарівський. Технологія вирощування сортів люпину білого загальноприйнята для Лісостепової зони України та передбачала передпосівну обробку насіння бактеріальним препаратом Ризоґумін у поєднанні із стимулятором росту Емістим С та